

הלכות עבודה זרה פרק יא

פרק יא

חוקות הגויים

מנהגי הגויים

א.

אין הולכין בחוקות הגויים ולא מידמין להן, לא במלבוש ולא בשיער וכיוצא בהן,

שנאמר "ולא תלכו בחקות הגוי" וכו' (ויקרא כ':כ"ג),

ונאמר "ובחקותיהם לא תלכו" (ויקרא י"ח:ג'),

ונאמר "השמר לך פן תנקש אחריהם" (דברים י"ב:ל'),

הכל בענין אחד הוא מזוהר - שלא יידמה להן, אלא יהיה הישראלי מובדל מהם וידוע במלבושו ובשאר מעשיו, כמו שהוא מובדל מהן במדעו ובדעותיו,

וכן הוא אומר "ואבדיל אתכם מן העמים" (ויקרא כ':כ"ו):

ב.

לא ילבש כמלבוש המיוחד להן,

ולא יגדל ציצית כמו ציצית ראשם,

ולא יגלח מן הצדדין ויניח השיער באמצע כמו שהם עושים, וזה הוא הנקרא "בלורית",

ולא יגלח השיער מכנגד פניו מאוזן לאוזן ויניח הפרע מלאחריו כדרך שהן עושין,

ולא יבנה מקומות כבנין היכלות של עבודה זרה כדי שייכנסו בהן רבים כמו שהן עושין.

וכל העושה אחת מאלו וכיוצא בהן, לוקה:

ג.

גוי המסתפר מישראל

גוי שהיה מסתפר מישראל, כיון שהגיע קרוב לבלוריתו שלש אצבעות לכל רוח, שומט את ידו.

ישראל שהיה קרוב למלכות, וצרך לישב לפני מלכיהם, והיה לו גנאי למי שלא ידמה להן - הרי זה מותר ללבוש כמלבושן, ולגלח כנגד פניו כדרך שהן עושין:

מנחש

ד.

אין מנחשין כגויים, שנאמר "לא תנחשו" (ויקרא י"ט:כ"ו).

א - נפלה פתי

כיצד הוא הנחש? כגון אלו שאומרים, "הואיל ונפלה פיתי מפי, או נפל מקלי מידי, - איני הולך למקום פלוני היום, שאם אלך אין חפציי נעשין". "הואיל ועבר שועל מימיני, איני יוצא מפתח ביתי היום, שאם יצאתי יפגעני אדם רמאי".

ב - צפצוף עופות

וכן אלו ששומעין צפצוף העופות ואומרים, "יהיה כך", ו"לא יהיה כך", "טוב לעשות דבר פלוני", ו"רע לעשות דבר פלוני".

וכן אלו שאומרים, "שחוט תרגול זה שקרא ערבית", "שחוט תרגול זה ששראת כמו תרגול".

ד - סימנים כאלעזר וינתן

וכן המשים לעצמו סימנים, "אם יארע לי כך וכך אעשה דבר פלוני, ואם לא יארע לא אעשה", כאלעזר עבד אברהם, וכל כיוצא בדברים אלו - הכל אסור.

וכל העושה מעשה מפני דבר מדברים אלו - לוקה:

ה.

סימן טוב

מי שאמר, "דירה זו שבנתי - סימן טוב היתה עלי", "אשה זו שנשאתי, ובהמה זו שקנתי - מבורכת היתה, מעת שקנתי העשרתי".
וכן השואל לתינוק, "אי זה פסוק אתה למד", אם אמר לו פסוק מן הברכות - ישמח, ויאמר, "זה סימן טוב" - כל אלו וכיוצא בהן מותר.
הואיל ולא כיוון מעשיו, ולא נמנע מלעשות, אלא עשה זה סימן לעצמו לדבר שכבר היה - הרי זה מותר:

קוסם

1.

אי זה הוא קוסם?

זה העושה מעשה משאר המעשיות כדי שישום ותיפנה מחשבתו מכל הדברים, עד שיאמר דברים שעתידין להיות, ויאמר, "דבר פלוני עתיד להיות", או "אינו הווה", או שיאמר שראוי לעשות כך, והיזהרו מכך:

יש מן הקוסמים שהוא ממשמש בחול או באבנים,

ויש מהן מי שגוהר לארץ וצועק,

ויש מי שמסתכל במראה של ברזל או עששית ומדמין ואומרין,

ויש מי שאוחז מקל בידו, ונשען עליו, ומכה בו, עד שתיפנה מחשבתו

ומדבר. הוא שהנביא אומר **"עמי בעצו ישאל ומקלו יגיד לו" וכו'** (הושע ד': י"ב) .

ואסור לקסום ולשאול לקוסם,

אלא שהשואל לקוסם - מכין אותו מכת מרדות,

אבל הקוסם עצמו, אם עשה מעשה מכל אלו וכיוצא בהן - לוקה, שנאמר

"לא ימצא בך וכו' קוסם קסמים" (דברים י"ח:).

אי זה הוא מעונן? אלו נותני העיתים, שאומרים באסטגניות, **"יום פלוני**

טוב", **"יום פלוני רע"**, **"יום פלוני ראוי לעשות בו מלאכה פלונית"**, **"שנה**

פלונית או חודש פלוני רע לדבר פלוני":

אסור לעונן, אף על פי שלא עשה מעשה, אלא הודיע אותן הכזבים

שהסכלים מדמין שהן דברי אמת ודברי חכמה.

וכל העושה מעשה מפני האסטגניות, וכיוון מלאכתו או הליכתו באותו

העת שקבעו הוברי שמים - הרי זה לוקה, שנאמר **"ולא תעוננו"** (ויקרא י"ט: כ"ו) .

וכן, האוחז את העינים ומדמה בפני הרואים שעושה מעשה תימהון והוא לא עשה, הרי זה בכלל מעונן, ולוקה:

חובר חבר

יא.

אי זה הוא חובר?

זה שמדבר בדברים שאינן לשון עם, ואין להם ענין, ומעלה על דעתו בסכלותו שאותן הדברים מועילים, עד שהם אומרים שהאומר כך וכך על הנחש או על העקרב אינו מזיק, והאומר כך וכך על האיש אינו ניזק מהן, ואוחז בידו בעת שמדבר מפתח או סלע, וכיוצא בדברים האלו - הכל אסור. והחובר עצמו שאחז בידו כלום, או שעשה מעשה עם דיבורו, אפילו הראה באצבעו - הרי זה לוקה, שנאמר "לא ימצא בכ' וג' וחובר חבר"

(דברים י"ח-י"א):

יב.

אבל אם אמר דברים בלבד, ולא הניד לא אצבע ולא ראש, ולא היה בידו כלום, וכן אדם שאמר עליו החבר אותן הקולות והוא יושב לפניו ומדמה שיש לו בזה הנייה - מכין אותו מכת מרדות, מפני שנשתתף בסכלות החבר. וכל אותן הקולות והשמות המשונים המכוערים לא ירעו, וגם היטיב אין

אותם (ירמיהו י, ה):

יג.

מי שנשכו עקרב או נחש, מותר ללחוש על מקום הנשיכה, ואפילו בשבת, כדי ליישב דעתו ולחזק לבו.

אף על פי שאין הדבר מועיל כלום, הואיל ומסוכן הוא, התירו לו, כדי שלא תיטרף דעתו עליו:

הלוחש על המכה וקורא פסוק מן התורה, וכן הקורא על התינוק שלא ייבעת, המניח ספר תורה או תפילין על הקטן בשביל שיישן - לא די להן שהן בכלל חברים ומנחשים, אלא שהם בכלל הכופרים בתורה, שהן עושין דברי תורה רפאות גוף, ואינם אלא רפאות נפשות, שנאמר "ויהיו חיים לנפשך" (משלי ג:כ"ב).

אבל הבריא שקרא פסוקין או מזמור מתילים כדי שתגן עליו זכות קריאתו ויניצל מצרות ונזקים - הרי זה מותר:

דורש אל המתים

טו.

אי זה הוא דורש אל המתים?

זה המרעיב את עצמו והולך ולן בבית הקברות, כדי שיבוא המת בחלום ויודיעו מה ישאל עליו.

ויש אחרים שהן לובשים מלבושים ידועים, ואומרים דברים, ומקטירין קטורת ידועה, וישנים לבדם, כדי שיבוא מת פלוני ויספר עמו בחלום. כללו של דבר, כל העושה מעשה כדי שיבוא המת ויודיעו - לוקה, שנאמר "לא ימצא בך וג' ודורש אל המתים" (דברים י"ח:י"א-י"ב):

שואל אוב וידעוני

טז.

אסור לשאול בעל אוב או בעל ידעוני, שנאמר "לא ימצא בך מעביר וכו' ושואל אוב וידעוני" (דברים י"ח:י"א-י"ב).

נמצאת למד שבעל אוב וידעוני עצמן - בסקילה, והנשאל בהן - באזהרה, ומכין אותו מכת מרדות.

ואם כיוון מעשיו ועשה כפי מאמרו - לוקה:

מכשף

יז.

המכשף - חייב סקילה. והוא שעשה מעשה כשפים,

אבל האוחז את העינים, והוא שיראה שעשה והוא לא עשה - לוקה מכת
מרדות,

מפני שלא זו שנאמר במכשף בכלל "לא ימצא בך" לאו שניתן לאזהרת
מיתת בית דין הוא, ואין לוקין עליו, שנאמר "מכשפה לא תחיה"

(שמות כ"ב:י"ז) :

הכחשת הכשפים

יח.

ודברים האלו כולם דברי שקר וכזב הן, והם שהטעו בהן עובדי עבודה זרה
הקדמונים לגויי הארצות כדי שיינהו אחריהן, ואין ראוי לישראל שהן חכמים
מחוכמים להימשך בהבלים אלו, ולא להעלות על הלב שיש בהן תעלה,
שנאמר "כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל" (במדבר כ"ג:כ"ג), ונאמר "כי
הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה

לא כן נתן לך י"י אלהיך" (דברים י"ח:י"ד) :

יט.

כל המאמין בדברים אלו וכיוצא בהן, ומחשב בליבו שהן אמת ודברי חכמה
אבל התורה אסרה אותם - אינו אלא מן הסכלים ומחסירי הדעת, ובכלל
הנשים והקטנים שאין דעתן שלימה.

אבל בעלי החכמה ותמימי הדעת ידעו בראיות ברורות שכל אלו הדברים
שאסרה תורה אינן דברי חכמה, אלא תוהו והבל, שנמשכו בהן חסירי הדעת
ונטשו כל דרכי האמת בגללן.

ומפני זה אמרה תורה כשהזהירה על כל אלו ההבלים "תמים תהיה עם י"י
אלהיך" (דברים י"ח:יג) :